

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.001.07.2021

Pan

Stanisław Dydusiak
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie
pl. gen. J. Bema 3,
33-100 Tarnów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Pracy na sfinansowanie pożyczek bezzwrotnych na pokrycie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców i działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowych oraz na dofinansowanie dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniających pracowników

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie, pl. gen. J. Bema 3, 33-100 Tarnów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Stanisław Dydusiak, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie (<i>Dyrektor</i>), od 1 czerwca 2006 r. (akta kontroli str. 6-7)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Szymon Stokłosa, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/13/2021 z 12 stycznia 2021 r. (akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie (<i>PUP</i> lub <i>Urząd</i>) dotacji celowej ze środków Funduszu Pracy na zadania określone w art. 15zzc, art. 15zzd i art. 15zzda ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o <i>szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych</i> ² .
Zakres kontroli	Ocenie podlegały działania związane z udzielaniem i umarzaniem bezzwrotnych pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców oraz działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowych, a także z udzielaniem dofinansowania kosztów prowadzenia działalności przez samozatrudnionych. Podstawą sformułowania oceny były ustalenia dokonane w toku czynności kontrolnych, obejmujących analizę wykorzystania badanych dotacji. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części <i>IV. Opis ustalonego stanu faktycznego</i> .

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. dalej: *ustawa o NIK*.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, ze zm. dalej: *ustawa o COVID-19*.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez PUP w 2020 r. środków Funduszu Pracy na wsparcie podmiotów w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19 poprzez udzielenie bezzwrotnych pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców oraz działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowych, a także udzielenie dofinansowania przedsiębiorcom będącym osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników w związku ze spadkiem ich obrotów.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Objęte badaniem środki, przeznaczone na udzielenie wsparcia finansowego w łącznej kwocie 78 030,3 tys. zł, zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. W Urzędzie rzetelnie weryfikowano złożone wnioski oraz załączoną do nich dokumentację pod względem spełniania kryterium przez przedsiębiorców i organizacje pozarządowe. Negatywne rozpatrzenie wniosków wynikało tylko z uzasadnionych przyczyn. Przyznane środki w postaci pożyczek i dofinansowania wypłacano niezwłocznie po zaakceptowaniu wniosków i zawarciu umów. Przed umarzeniem pożyczek, a także przed wypłacaniem kolejnych rat dofinansowania dokonywano niezbędnej weryfikacji pod kątem prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej przez podmioty, którym udzielono wsparcia, w sposób określony w umowach.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Pracy

Opis stanu
faktycznego

W 2020 r. PUP otrzymał z Funduszu Pracy środki w wysokości 114 954 tys. zł na realizację zadań określonych art. 15zzb-15zze oraz art. 15zze² i 15zze⁴ ustawy o COVID-19. Na realizację tych zadań przeznaczono również dodatkowe środki w wysokości 2 230 tys. zł z ustalonego przez ministra właściwego do spraw pracy podstawowego limitu Funduszu Pracy na finansowanie w 2020 r. programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, w tym limitu na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego⁴.

W 2020 r. na objęte kontrolą wsparcie, o którym mowa w art. 15zzc – 15zzda ustawy o COVID-19, przeznaczono środki w wysokości 78 030,3 tys. zł (66,6% środków Funduszu Pracy na realizację wszystkich zadań z ustawy o COVID-19).

(akta kontroli str. 8-23, 102-121)

1. Pożyczka bezzwrotna ze środków Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy

Kwota otrzymanych przez PUP środków na udzielenie wsparcia, o którym mowa w art. 15zzd ustawy o COVID-19 w 2020 r. wyniosła 64 238 tys. zł, natomiast wydatkowana przez PUP kwota wsparcia, według stanu na 31 grudnia 2020 r., wyniosła 64 222,4 tys. zł. (99,9% środków).

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Łączna kwota przeznaczona przez PUP na realizację zadań określonych art. 15zzb-15zze oraz art. 15zze² i 15zze⁴ ustawy o COVID-19 wyniosła 117 184 tys. zł.

Do 31 grudnia 2020 r. do PUP wpłynęło ogółem 13 705 wniosków⁵, z tego 6964 w postaci elektronicznej⁶ oraz 6741 w formie papierowej⁷. Do końca 2020 r. rozpatrzono 13 689 wniosków (99,9% wniosków złożonych), z tego 6950 złożonych w postaci elektronicznej oraz 6739 w formie papierowej, a 16 wniosków nie rozpatrzono⁸. Zaakceptowano 12 860 wniosków (93,9% wniosków rozpatrzonych), natomiast 829 wniosków rozpatrzono negatywnie (6,1%).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. podpisano 12 860 umów (100% zaakceptowanych wniosków) i zrealizowano wypłaty z tego tytułu.

W ogólnej liczbie złożonych przez mikroprzedsiębiorców wniosków nie było możliwości wyodrębnienia wniosków złożonych przez podmioty, które nie zatrudniały pracowników, ponieważ Urząd nie dysponował takimi informacjami⁹.

W 2020 r. do PUP nie wpłynęły żadne skargi dotyczące opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o udzielenie wsparcia, ani też dotyczące jego wypłaty.

W Urzędzie zapewniono możliwość składania wniosków w postaci papierowej do skrzynki podawczej umieszczonej w siedzibie Urzędu¹⁰.

(akta kontroli str. 23-24, 27-28, 66-73)

Wnioski złożone do PUP, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej, były rozpatrywane zgodnie z kolejnością ich wpływu. Sprawdzano kompletność złożonych dokumentów oraz weryfikowano poprawność danych znajdujących się we wnioskach w oparciu o dane zawarte w ogólnie dostępnych rejestrach takich jak: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG), Krajowy Rejestr Sądowy (KRS), baza internetowa REGON. W przypadkach, gdy wnioski były niekompletne lub zawierały błędy wzywano telefonicznie wnioskodawców do ich uzupełnienia lub poprawienia danych. Od 5 czerwca 2020 r. istniała możliwość bezpośredniej weryfikacji danych zawartych we wnioskach poprzez system *Syriusz*¹¹. Oprogramowanie było powiązane z wyżej wymienionymi bazami danych.

(akta kontroli str. 39-42, 46-47, 74)

Weryfikacji wniosków przedsiębiorców pod kątem spełnienia warunków umowy, tj. prowadzenia działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki, dokonywano na podstawie wykazu wniosków generowanych na bieżąco przez system *Syriusz*. Przedsiębiorcy wskazani w wykazach byli sprawdzani w bazach: CEIDG i KRS. Po umorzeniu pożyczki w systemie *Syriusz* informowano o tym fakcie przedsiębiorcę mailowo lub pocztą tradycyjną, w zależności od formy złożenia wniosku. W przypadku negatywnej weryfikacji wysyłano do przedsiębiorcy pismo informujące o niespełnieniu warunków do umorzenia oraz harmonogram spłaty pożyczki.

⁵ Z tego w poszczególnych miesiącach wpłynęło: w kwietniu – 7466 wniosków, w maju – 3990 wnioski, w czerwcu – 1386 wniosków, w lipcu – 485 wniosków, w sierpniu – 113 wniosków, we wrześniu – 71 wniosków, w październiku – 51 wniosków, w listopadzie – 44 wnioski i w grudniu – 99 wniosków.

⁶ Jako dokument elektroniczny opatrzone podpisem kwalifikowanym/zaufanym/osobistym.

⁷ To jest w formie pisemnej – jako dokument opatrzone własnoręcznym podpisem.

⁸ 15 wniosków wpłynęło do PUP w dniach 28-31 grudnia 2020 r. i zostały one rozpatrzono w dniach 4-11 stycznia 2021 r. Jeden wniosek z 22 czerwca 2020 r. rozpatrzono dopiero 11 stycznia 2021 r. w związku z koniecznością uzupełnienia wniosku przez przedsiębiorcę przebywającego za granicą.

⁹ Ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (dz. U. poz. 1842) wprowadzono zmianę w ustawie o COVID-19, która w zakresie art. 15zzd zniósła obowiązek utrzymania stanu zatrudnienia przez mikroprzedsiębiorców, w stosunku do zatrudnienia na dzień 29 lutego 2020 r., w związku z czym dokonano aktualizacji formularza wniosku o pożyczkę usuwając pozycję dotyczącą stanu zatrudnienia w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

¹⁰ Dotyczyło to wszystkich spraw załatwianych w Urzędzie.

¹¹ Oprogramowanie *Syriusz STD* to system teleinformatyczny kompleksowo wspomagający realizację zadań PUP. System integruje dane, obszary działalności oraz procesy. W systemie *Syriusz* realizowano obsługę wniosków składanych w ramach ustawy o COVID-19. Dalej: *Syriusz*.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. zweryfikowano 12 701 umów (98,8% zawartych umów), spośród których do umorzenia zakwalifikowano 12 692 pożyczki, a w dziewięciu sprawach warunki będący podstawą umorzenia nie zostały spełnione. Spośród 12 633 umów zawartych do 31 sierpnia 2020 r., do końca 2020 r. umorzono 12 620 pożyczek (99,4% pożyczek umorzonych¹²).

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. kwota należności z tytułu udzielonych pożyczek wyniosła 876 tys. zł, w tym 27,5 tys. zł stanowiły należności przypisane do zwrotu w wyniku dokonanej weryfikacji. Kwota należności przypisanych do zwrotu, wynikających z 13 umów zawartych do końca sierpnia 2020 r., wyniosła łącznie 45 tys. zł, z której do końca roku zwrócono 17,5 tys. zł. Do siedmiu przedsiębiorców wysłano harmonogramy spłat pożyczki¹³. W przypadku powstania zaległości w spłacie pożyczki kontaktowano się telefonicznie z przedsiębiorcą i informowano o konieczności spłaty zobowiązania oraz o ewentualnych konsekwencjach niedokonania zwrotu. W przypadku braku kontaktu lub braku działań ze strony przedsiębiorcy, wysłano wezwanie do zwrotu pożyczki oraz wypowiedzenie umowy pożyczki, a kolejnym krokiem było kierowanie sprawy do sądu.

(akta kontroli str. 41-42, 48-49, 74-75, 79, 100, 122-127)

Prawidłowość udzielenia pożyczki dla mikroprzedsiębiorców sprawdzono na podstawie badania 60 wybranych wniosków:

- a) badanie 10 wniosków niezaakceptowanych wykazało, że:
 - sześć wniosków rozpatrzono negatywnie ze względu na fakt złożenia przez przedsiębiorców więcej niż jednego wniosku; czas rozpatrzenia tych wniosków wyniósł średnio 24 dni (od 3 do 38 dni); w każdym przypadku niezwłocznie wysłano informację o braku akceptacji wniosku i jego przyczynie,
 - cztery wnioski nie zostały rozpatrzone ze względu na fakt ich wycofania przez wnioskodawców;
- b) badanie 10 wniosków nierozpatrzonych na 31 grudnia 2020 r. wykazało, że:
 - dziewięć wniosków wpłynęło do Urzędu w dniach 28-31 grudnia 2020 r. i rozpatrzono je w dniach 4-8 stycznia 2021 r., tj. po upływie od 4 do 8 dni (siedem wniosków rozpatrzono negatywnie, a dwa pozytywnie),
 - jeden wniosek wpłynął 22 czerwca 2020 r. i po czterech dniach został zweryfikowany, w wyniku czego stwierdzono w nim braki; ze względu na brak kontaktu z wnioskodawcą 6 sierpnia 2020 r. wezwano go pisemnie do uzupełnienia wniosku, a 18 sierpnia 2020 r. wnioskodawca poinformował, że przebywa za granicą i zgłosi się do PUP w celu uzupełnienia wniosku pod koniec roku; ostatecznie umowę z przedsiębiorcą podpisano 11 stycznia 2021 r.;
- c) badanie 40 wniosków zaakceptowanych, w tym 20 złożonych w postaci papierowej wykazało, że:
 - 36 wniosków rozpatrzono w terminie do 30 dni, a w czterech sprawach – po upływie, odpowiednio: 31, 32, 34 i 37 dni; wnioski te wpłynęły do PUP w okresie kwiecień-maj 2020 r., w którym do Urzędu wpłynęła największa liczba wniosków o udzielenie wsparcia (łącznie 11 456 wniosków, 83,6%

¹² Pozostałe umorzone pożyczki (72) dotyczyły umów zawartych po 31 sierpnia 2020 r.

¹³ W zakresie pozostałych sześciu umów pożyczek zawartych do końca sierpnia 2020 r. i przypisanych do zwrotu: trzech przedsiębiorców zwróciło należności przed upływem trzech miesięcy od udzielenia pożyczki, jeden zwrócił środki przed wystawieniem harmonogramu spłaty, a jednemu przedsiębiorcy, pomimo pozytywnej weryfikacji wstrzymano umorzenie pożyczki, w związku z tym, że prowadzono jednocześnie sprawę zwrotu ponownie udzielonego mu wsparcia (w wyniku odmowy zwrotu środków skierowano sprawę do sądu i zawiadomienie do prokuratury).

- złożonych), a średni czas rozpatrywania wniosków elektronicznych wynosił 17 dni, natomiast papierowych 19 dni,
- wszystkie wnioski zweryfikowano pod względem spełniania kryterium przez wnioskodawcę; w każdym przypadku pracownik PUP weryfikował wniosek (z wykorzystaniem baz CEIDG i KRS) oraz wymagane załączniki, zamieszczając na wniosku adnotację *sprawdzono* lub *sprawdzono pod względem merytorycznym*; w przypadku, gdy było to konieczne zwracano się telefonicznie lub pisemnie o uzupełnienie wniosku lub załączonej dokumentacji,
 - we wszystkich zbadanych sprawach, wypłata pożyczki następowała w ciągu dwóch dni roboczych od momentu zaakceptowania wniosku,
 - forma złożenia wniosku była uzależniona od decyzji wnioskodawcy i w tym zakresie w PUP nie były znane powody, którymi kierowali się przedsiębiorcy przy wyborze papierowej formy składania wniosku¹⁴,
 - 32 umowy, spośród 40 objętych badaniem, były zawarte do 30 sierpnia 2020 r. i we wszystkich tych sprawach, średnio po ośmiu dniach¹⁵ po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty pożyczki, zweryfikowano czy pożyczkobiorcy spełniali warunki umorzenia; weryfikacja i umorzenie pożyczki następowały jednocześnie, o czym informowano pisemnie pożyczkobiorcę (informację wysyłano do ośmiu dni¹⁶ od daty umorzenia),
 - w badanej próbie nie wystąpiły przypadki niespełnienia przez pożyczkobiorców warunków umowy i tym samym nie było konieczności przesłania przez PUP harmonogramu spłat.

(akta kontroli str. 39-42, 46-47, 74, 81-86)

2. Pożyczka bezzwrotna ze środków Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej

Kwota otrzymanych przez PUP środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia, o którym mowa w art. 15zzda ustawy o COVID-19, w 2020 r. wyniosła 508,4 tys. zł, z czego do 31 grudnia 2020 r. wydatkowano 99,9% środków¹⁷.

Do 31 grudnia 2020 r. wpłynęło ogółem 217 wniosków¹⁸, z tego 98 w postaci elektronicznej i 119 w formie papierowej. Do końca 2020 r. rozpatrzono 215 wniosków (99,1% wniosków złożonych), z tego 97 złożonych w postaci elektronicznej oraz 118 w formie papierowej, a dwa wnioski nie zostały rozpatrzone. Zaakceptowano 162 wnioski (75,3% wniosków rozpatrzonych), natomiast 53 wnioski rozpatrzono negatywnie (24,7%).

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. podpisano 162 umowy (100% zaakceptowanych wniosków) i zrealizowano wypłaty z tego tytułu.

W 2020 r. do PUP nie wpłynęły żadne skargi z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o udzielenie wsparcia, ani też dotyczące jego wypłaty.

Wnioski złożone do PUP, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej, były rozpatrywane zgodnie z kolejnością ich wpływu. Procedura przyjmowania

¹⁴ Dotyczyło to wszystkich zbadanych spraw w ramach kontroli.

¹⁵ Weryfikacja i umorzenie następowała najszybciej po 1 dniu a najdłużej po 15 dniach po upływie trzech miesięcy od daty wypłaty pożyczki.

¹⁶ W 10 sprawach informację wysłano w dniu umorzenia, w 13 – w kolejnym dniu, w dwóch – po dwóch dniach, w trzech – po trzech dniach, w jednej – po czterech dniach, w dwóch – po pięciu dniach i w jednej sprawie po ośmiu dniach od umorzenia.

¹⁷ Kwota wypłaconego wsparcia na 31 grudnia 2020 r. wyniosła dokładnie 508 370,43 zł.

¹⁸ Z tego w poszczególnych miesiącach wpłynęło: w czerwcu – 12 wniosków, w lipcu – 104 wnioski, w sierpniu – 49 wniosków, we wrześniu – 24 wnioski, w październiku – 11 wniosków, w listopadzie – cztery wnioski i w grudniu – 13 wniosków.

i rozpatrywania wniosków składanych przez organizacje pozarządowe, jak również weryfikacji i umarzania tego rodzaju pożyczek przez PUP była analogiczna jak przy pożyczkach dla mikroprzedsiębiorców¹⁹, co zostało opisane w pkt 1. wystąpienia pokontrolnego. W przypadku, gdy organizacje pozarządowe nie figurowały w żadnych dostępnych rejestrach, umorzenie pożyczki było uzależnione od dostarczenia przez wnioskodawcę oświadczenia²⁰ o prowadzeniu działalności w wymaganym okresie.

(akta kontroli str. 25, 27, 29, 39-44, 46-49, 66-73, 77)

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. w PUP zweryfikowano 133 umowy (82,1% zawartych umów), w wyniku czego do umorzenia zakwalifikowano wszystkie pożyczki. Do 31 sierpnia 2020 r. zawarto 97 umów i wszystkie wypłacone na ich podstawie pożyczki umorzono do końca 2020 r. (72,9% wszystkich pożyczek umorzonych do 31 grudnia 2020 r.)²¹.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. kwota należności z tytułu udzielonych przez PUP pożyczek, niezwyfikowanych i nieumorzonych do końca roku, wyniosła 94 tys. zł. Na koniec roku nie wystąpiły żadne zaległości.

(akta kontroli str. 42-44, 48-49, 75-77, 100)

Prawidłowość udzielenia pożyczek dla organizacji pozarządowych sprawdzono na podstawie szczegółowego badania 52 wybranych wniosków:

- a) badanie 10 wniosków niezaakceptowanych wykazało, że:
 - w jednej sprawie podstawą odmowy była wysokość zadeklarowanych we wniosku przychodów osiągniętych w 2019 r.²²; wniosek rozpatrzono po dziewięciu dniach od jego wpływu do PUP i tego samego dnia poinformowano pisemnie wnioskodawcę o braku akceptacji,
 - jeden wniosek został złożony przez przedsiębiorcę, tj. podmiot nieuprawniony do skorzystania z tej formy pomocy; wnioskodawca został poinformowany o braku akceptacji wniosku w dniu jego rozpatrzenia²³,
 - osiem wniosków nie zostało rozpatrzonych ze względu na fakt ich wycofania przez wnioskodawców;
- b) badanie dwóch wniosków nierozpatrzonych na 31 grudnia 2020 r. wykazało, że:
 - jeden wniosek wpłynął do Urzędu 11 grudnia 2020 r. i został pozytywnie rozpatrzony po 31 dniach, po dostarczeniu przez wnioskodawcę wymaganego oświadczenia,
 - drugi wniosek wpłynął do Urzędu 31 grudnia 2020 r. i został rozpatrzony negatywnie po ośmiu dniach; podstawą odmowy była kwota zadeklarowanych we wniosku przychodów osiągniętych w 2019 r.²⁴;
- c) badanie 40 wniosków zaakceptowanych, w tym 20 złożonych w postaci papierowej wykazało, że:

¹⁹ Poza bazami CEIDG, KRS i REGON, do weryfikacji wykorzystywano również Krajowy Rejestr Kół Gospodyń Wiejskich (KRKGW) oraz, w razie potrzeby, dokumenty własne organizacji, jak: statuty, uchwały itd.

²⁰ Wzór stosownego oświadczenia został przygotowany przez PUP w Tarnowie.

²¹ Pozostałe umorzone pożyczki (36) dotyczyły umów zawartych po 31 sierpnia 2020 r.

²² Wnioskodawca wykazał przychody za 2019 r. w wysokości 300 zł, przy wnioskowaniu o pożyczkę w wysokości 5 tys. zł.

²³ 22 lipca 2020 r. poinformowano wnioskodawcę telefonicznie o błędnie złożonym wniosku i wówczas wnioskodawca zadeklarował wycofanie wniosku. Niewycofanie wniosku skutkowało jego negatywnym rozpatrzeniem i informację o braku akceptacji wniosku oraz jego przyczynie wysłano po 35 dniach od udzielenia informacji telefonicznie.

²⁴ Wnioskodawca wykazał przychody za 2019 r. w wysokości 6,5 tys. zł, przy wnioskowaniu o pożyczkę w wysokości 5 tys. zł.

- 38 wniosków rozpatrzono w terminie do 30 dni, a dwa wnioski po upływie, odpowiednio: 32 i 49 dni, co było spowodowane koniecznością uzupełnienia wniosku przez wnioskodawcę; średni czas rozpatrywania wniosków elektronicznych wyniósł osiem dni, a papierowych 12 dni,
- wszystkie wnioski zostały zweryfikowane pod względem spełniania kryterium przez wnioskodawcę; w każdym przypadku pracownik PUP weryfikował wniosek (z wykorzystaniem baz KRS, REGON, KRKGW oraz, w razie potrzeby, dokumenty własne organizacji, jak: statuty, uchwały itd.) oraz wymagane załączniki, zamieszczając na wniosku adnotację *sprawdzono* lub *sprawdzono pod względem merytorycznym*, w przypadku, gdy było to konieczne, zwracano się telefonicznie lub pisemnie o uzupełnienie wniosku lub załączonej dokumentacji,
- we wszystkich zbadanych sprawach, wypłata pożyczki następowała w ciągu dwóch dni roboczych od momentu zaakceptowania wniosku,
- 35²⁵ umów zostało zweryfikowanych, średnio po 14 dniach²⁶ po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty pożyczki; PUP weryfikował czy pożyczkobiorcy spełniali warunki umorzenia; weryfikacja i umorzenie pożyczki następowały jednocześnie i w każdym przypadku była wysyłana informacja o umorzeniu pożyczki (do ośmiu dni²⁷ od daty umorzenia),
- w badanej próbie nie wystąpiły przypadki niespełnienia przez pożyczkobiorców warunków umowy i tym samym nie było konieczności przesłania przez PUP harmonogramu spłat.

(akta kontroli str. 42-43, 48-49, 75-77, 87-92)

W 2020 r. o przyznanie bezzwrotnej pożyczki nie wystąpiły rodzinne ogródki działkowe. O udzielenie tej formy pomocy wystąpiły natomiast cztery parafie. Wszystkie wnioski złożone przez parafie rozpatrzono pozytywnie²⁸.

(akta kontroli str. 60-73)

3. Dofinansowanie z Funduszu Pracy dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników

Kwota otrzymanych przez PUP środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia, o którym mowa w art. 15zzc ustawy o COVID-19, w 2020 r. wyniosła 13 283,9 tys. zł, natomiast wydatkowana przez PUP kwota wsparcia, według stanu na 31 grudnia 2020 r., wyniosła 13 280,2 tys. zł (99,9% środków).

Do 31 grudnia 2020 r. do PUP wpłynęło ogółem 2875 wniosków²⁹, z tego 1531 w postaci elektronicznej i 1344 w formie papierowej. Do końca 2020 r. wszystkie

²⁵ Na dzień badania nie było zweryfikowanych przez PUP pięć umów, z tego jedna zawarta pod koniec listopada, a cztery umowy zawarte w grudniu 2020 r.

²⁶ Weryfikacja i umorzenie następowała najszybciej po dwóch dniach, a najdłużej po 41 dniach po upływie trzech miesięcy od daty wypłaty pożyczki.

²⁷ W 20 sprawach informację wysłano w dniu umorzenia, w czterech – w kolejnym dniu, w trzech – po dwóch dniach, w kolejnych trzech – po trzech dniach, w jednej – po czterech dniach, w dwóch – po pięciu dniach, oraz po jednej sprawie – po sześciu i po ośmiu dniach od umorzenia.

²⁸ W lipcu 2020 r., w trakcie rozpatrywania pierwszego wniosku złożonego przez parafię o udzielenie wsparcia w ramach art. 15zzda ustawy o COVID-19, Urząd zwrócił się w tej sprawie o wyjaśnienie do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ze stanowiska Ministerstwa wynikało, że parafie jako podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy o *działalności pożytku publicznego i wolontariacie* są uprawnione do ubiegania się o pożyczkę na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej oraz statutowej (art. 15zzda ustawy o COVID-19). Posiadanie przez parafię statusu kościelnej osoby prawnej nie wymaga prowadzenia przez nią działalności pożytku publicznego, ani posiadania odpowiednich zapisów statutowych w tym zakresie. W piśmie tym wskazano również, że przepis art. 15zzda ustawy o COVID-19 nie posługuje się pojęciem *działalności pożytku publicznego* lecz pojęciem *działalności statutowej*, które jest pojęciem szerszym.

²⁹ Z tego w poszczególnych miesiącach wpłynęło: w kwietniu – 571 wniosków, w maju – 788 wniosków, w czerwcu – 756 wniosków, w lipcu – 317 wniosków, w sierpniu – 127 wniosków, we wrześniu – 91 wniosków, w październiku – 62 wnioski, w listopadzie – 85 wniosków i w grudniu – 78 wniosków.

wnioski zostały rozpatrzone. Zaakceptowano 2505 wniosków (87,1% wniosków rozpatrzonych), natomiast 370 wniosków rozpatrzono negatywnie (12,9%).

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. podpisano 2505 umów (100% zaakceptowanych wniosków) i zrealizowano wypłaty z tego tytułu.

W 2020 r. do PUP nie wpłynęły skargi z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie, czy też ich wypłaty.

Wnioski złożone do PUP, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej, były rozpatrywane zgodnie z kolejnością ich wpływu. Procedura przyjmowania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie składanych przez przedsiębiorców była analogiczna jak przy pożyczkach dla mikroprzedsiębiorców, co zostało opisane w pkt 1. wystąpienia pokontrolnego.

Po pozytywnej weryfikacji wniosków, Urząd wypłacał przedsiębiorcom dofinansowanie jednorazowo albo w transzach miesięcznych przez okres do trzech miesięcy, zgodnie z zawartymi umowami. Przed dokonaniem wypłaty kolejnych transz, wyznaczony pracownik PUP weryfikował fakt prowadzenia działalności przez wnioskodawców w rejestrze CEIDG oraz w *Aplikacji Centralnej*³⁰. Weryfikację przeznaczenia środków pochodzących z dofinansowania przeprowadzano na podstawie oświadczenia wnioskodawcy o nieotrzymaniu dofinansowania na ten sam cel z innych środków publicznych. Spośród 2505 zawartych umów, w czterech sprawach zaistniały okoliczności zobowiązujące przedsiębiorców do zwrotu przyznanego dofinansowania. Środki te zostały zwrócone w terminie do 30 dni.

(akta kontroli str. 25-26, 44-51, 77-78, 93-99, 101)

Prawidłowość udzielenia dofinansowania dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników sprawdzono na podstawie szczegółowego badania 50³¹ wybranych wniosków:

- a) badanie 10 wniosków niezaakceptowanych wykazało, że:
 - siedem wniosków rozpatrzono negatywnie z powodu: wniesienia wniosku przez spółkę jawną (dwa wnioski), rozpoczęcia działalności po terminie, którym posłużył się przedsiębiorca do wykazania spadku obrotów (dwa wnioski), wykazania spadku obrotów poniżej 30%, powtórnego złożenia wniosku i złożenia wniosku po terminie³²; czas rozpatrzenia tych wniosków wyniósł średnio 13 dni (od dwóch do 41 dni) i w każdym przypadku niezwłocznie poinformowano pisemnie wnioskodawcę o niezaakceptowaniu wniosku i jego przyczynie,
 - trzy wnioski nie zostały rozpatrzone ze względu na fakt ich wycofania przez wnioskodawców;
- b) badanie 40 wniosków zaakceptowanych, w tym 20 złożonych w postaci papierowej wykazało, że:
 - 38 wniosków rozpatrzono w terminie do 30 dni, a dwa wnioski po upływie, odpowiednio: 31 i 36 dni, co było spowodowane koniecznością ich uzupełniania i korekty danych przez wnioskodawcę; średni czas rozpatrywania wniosków elektronicznych wyniósł 11 dni, a papierowych 15 dni,

³⁰ Aplikacja Centralna to aplikacja Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii, która zbiera i udostępnia dane ze wszystkich urzędów pracy w Polsce, jest to ogólnopolski system zbierający informacje o beneficjentach rynku pracy, wspiera wykrywanie nieprawidłowości i umożliwia weryfikację danych osobowych.

³¹ Według stanu na 31 grudnia 2020 r. w PUP nie było wniosków nierozpatrzonych.

³² W związku z tym, że dofinansowanie było przyznawane jedynie do 31 grudnia 2020 r. i w przypadku wniosków złożonych w grudniu dofinansowanie można było przyznać jedynie na miesiąc, wnioski przyjmowano do 15 grudnia 2020 r., gdyż taki termin umożliwiał rozpatrzenie wniosków i wypłatę środków do końca roku.

- wszystkie wnioski zostały zweryfikowane pod względem spełniania kryterium przez wnioskodawcę; w każdym przypadku pracownik PUP weryfikował wniosek z wykorzystaniem baz CEIDG i REGON (dokumentowały to wydruki z rejestrów), a od 1 września 2020 r. również w oparciu o dane pozyskane z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za pomocą systemu teleinformatycznego³³; w przypadkach, gdy było to konieczne, zwracano się telefonicznie lub pisemnie o uzupełnienie wniosku lub załączonej dokumentacji,
- we wszystkich zbadanych sprawach, wypłata jednorazowa lub pierwszej transzy dofinansowania następowała w ciągu dwóch dni roboczych od zaakceptowania wniosku.

(akta kontroli str. 44-45, 50-51, 77-78, 93-99)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w wykorzystaniu przez PUP badanej dotacji celowej, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁴ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag i
wykonania wniosków

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości oraz brakiem uwag i wniosków do kontrolowanej działalności, Najwyższa Izba Kontroli nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, marca 2021 r.

Szymon Stokłosa
starszy inspektor
kontroli państwowej

.....
podpis

³³ Przed 1 września 2020 r. dane dotyczące niezalegania z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, fundusz pracy i fundusz solidarnościowy do końca II kwartału 2019 r. weryfikowano na podstawie złożonego oświadczenia.

³⁴ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.